

Tisíce ľudí podporili tradičnú rodinu

Organizátori národného pochodu za život sa vo svojom odhade, že ich prídu podporiť tisícky ľudí, nakoniec veľmi nemýlili. V Košiciach za väčšiu podporu tradičnej rodiny a manželstva vyšlo do ulíc asi 50-tisíc ľudí. Akciu iniciovala Konferencia biskupov Slovenska. V manifeste, ktorý vydali organizátori, vyzvali vládu aj politikov, aby zmenili legislatívu, pretože život má byť chránený od jeho počatia až po prirodzenú smrť. Podľa nich treba chrániť aj rodinu a manželstvo, za ktoré považujú len zväzok muža a ženy. „Prišli sme sem podporiť tradičnú rodinu, som rád, že rovnaký názor majú aj tisíce iných ľudí,“ povedal jeden z účastníkov pochodu Ladislav Petro. V obrovskom dave bolo počuť nielen slovenčinu, ale aj češtinu či poľštinu. Do Košíc

sa účastníci pochodu dopravili 500 autobusmi, tromi špeciálne vypravenými vlakmi a tisíckami áut. Program sa začal o pol jednej popoludní koncertom skupiny Komajota, neskôr sa zhromaždeným prihovorili arcibiskup Stanislav Zvolenský, pápežský nuncijs Mario Giordana. V dave nechýbali ani politici, ktorí sa hlásia ku kresťanským stranám. Za sprievodu hudby začali účastníci pochod na Hlavnej ulici, pokračovali po Alžbetinej, Kuzmányho, Strojárskej a vrátili sa späť na Hlavnú ulicu. Pochod prebehol bez väčších incidentov, akurát sa vyskytli prípady, keď prišlo ľuďom v tlačnici zle. Niektorí ľudia, ktorí sa chceli len prejsť, sa nevedeli dostať na druhú stranu Hlavnej ulice.

Pravda 23/09/2013

Najväčší manifest od roku 1989

Desaťtisíce ľudí z celého Slovenska dnes pochodovali Košicami. Politikov vyzvali na zmenu zákonov.

Ľudský život má byť chránený od počatia až po prirodzenú smrť. Rodina a manželstvo má byť iba zväzkom muža a ženy.

Tolko ľudí v Košiciach nebolo ani počas majstrovstiev sveta v hokeji. Organizátori očakávali, že sa ich tu zide približne päťdesiat tisíc, no je ich tu podstatne viac. Košický pochod za život podporil prostredníctvom listu aj samotný pápež František.

Anketa - Opýtaná 1: „Ja mám tri dcéry a všetky sa mi narodili cisárskym rezom. A keď som čakala tú poslednú, tak mi pán doktor radil potrat a by som nemala dcéru, ani dvojročného vnúčika.“

Opýtaný 2: „Je to potrebné. V dnešnej dobe, keď nebudeme my rozprávať teraz, tak potom už bude neskoro rozprávať.“

Opýtaná 3: „Sme za život a myslíme si, že nie sú dobré potraty.“

Dávid Vido, redaktor: „Sprie-

vod zablokoval takmer celé centrum mesta. Stovky policajtov dohliadali na bezpečnosť. Žiaden incident nezažnamenali. Padali aj rekordy. Okrem jedného tu boli všetci biskupi. A tento transparent mal dĺžku päťsto metrov. Odkiaľ ste prišli?“

Anketa

Opýtaná 4: „Z Banskej Štiavnice.“

Opýtaný 5: „Šarišské Dravce.“

Opýtaná 6: „My sme z Nového Mesta nad Váhom.“

Opýtaný 7: „Piešťany.“

Opýtaný 8: „Šimonovany.“

Dávid Vido, redaktor: „Podľa organizátorov tento pochod nie je posledný, podobné chcú usporiadať aj v ostatných slovenských mestách.“

Markíza, 22/09/2013

Pápež o médiách

Pápež František prijal členov Pápežskej rady pre oznamovacie prostriedky, ktorá má v týchto dňoch vo Vatikáne svoje plenárne zasadnutie. V úvode svojho príhovoru pápež spomenul 50. výročie prijatia koncilového dekrétu o masovokomunikačných prostriedkoch Inter mirifica, ktorý pripomenul dôležitosť mediálnej komunikácie pre cirkev. „Všetci sme si však vedomí jej hraníc a škodlivých faktorov,“ vyhlásil pápež podľa správy Vatikánskeho rozhlasu. „Dnes, v čase globalizácie, sme skutočne svedkami rastúcej dezorientácie a osamotenía; šíri sa bezradnosť, pokiaľ ide o zmysel života,“ upozornil František. Podľa pápeža je práve preto dôležité vedieť viesť dialóg, vedieť rozlišovať a vstupovať aj do oblastí vytváraných novými technológiami, do sociálnych sietí, aby aj v nich bolo cítiť kresťanskú identitu.

JÁN FELIX, Šport 23/09/2013

Pápežov radikálny šepot

Už bolo načase. Líder rímskokatolíckej cirkvi si všimol, ako sú povýšení nadutci v jej radoch nadovšetko fixovaní na záležitosti sexuálnej morálky a povedal: stačilo. Nebolo to však iba toto jedno posolstvo, ktorým pápež František minulý týždeň vliol novú nádej do žíl mnohých katolíkov. Bola to najmä miernosť jeho postojov. Jeho pokora zasahuje ľudí práve tak ako samotná olivová ratolesť, ktorou máva gejom. Nenahradil všetko zlým dobrým, to si nenahovárajme. Nevolal po podstatných zmenách v cirkevnom učení, vrátane viery, že homosexuálne prejavy sú hriechy. Nenapadol čisto mužské, celibátne kňazstvo, nehovoril tak pokrokovovo a spravodlivo o úlohe žien v cirkvi, ako by mal. Ale neprezentoval sa ani ako niekto, kto má na všetko odpoveď.

Pravda 23/09/2013

Atentátnik zavraždil desiatky kresťanov

Samovražedný útočník, ktorý na sebe odpálil bombu, zavraždil najmenej 43 kresťanov v Pakistane. Atentát spáchal v Pešávare, keď veriaci vychádzali z kostola. Kresťania, ktorí tvoria 4 percentá z celkového počtu 180 miliónov obyvateľov tejto krajiny, bývajú terčom islamských radikálov. **čtk, Pravda 23/09/2013**

Pochody nezmieriteľných

Slovensko má za sebou dva veľké pochody dvoch nezmieriteľných táborov - dúhový pochod a pochod za život.

Homosexuáli, aj odporcovia potratov hovoria o láske, ale každý si pod týmto slovom predstavuje niečo úplne iné a na opačný tábor hľadí s hlbokou nedôverou.

Jeden víkend, dva pochody. Obe strany demonštrovali svoju silu, aby presadili svoje požiadavky.

Pavel Haulík, sociológ: „Aby sa ten ich problém stal súčasťou verejného diskurzu.“

Rado Igaz, redaktor: „Zrovnoprávenie gejov a lesbičiek prišlo v Bratislave podporiť od šesťsto do tisíc ľudí, ochranu života či tradičnú rodinu v Košiciach do šesťdesiat tisíc. Zvíťazili teda takzvaní prolifeisti?“

Pavel Haulík, sociológ: „Ten košický pochod je trochu všeobecnejšie formulovaný, takže sa tam môže nájsť oveľa viacej ľudí.“

Rado Igaz, redaktor: „Sociológ si napríklad preto myslí, že hoci v Košiciach dnes prijali manifest vyzývajúci na úplný zákaz potratov zákonom, mnohí účastníci pochodu sa s ním nestotožňujú. Všimli sme si, že ani na dúhovom pochode nechýbali transparenty hlásiace sa ku kresťanstvu. Zaujímalo nás preto, čo hovoria obe strany na ústretové gestá pápeža Františka, ktorý vyzval na väčšiu akceptáciu homosexuálov.“

Romana Schlesinger, organizátorka dúhového pochodu: „Ja si nemyslím, že by sme sa mali utiekať k pápežovi a k Vatikánu a na základe toho my sa správať v našej demokratickej krajine, ktorá je sekulárna.“

Rado Igaz, redaktor: „Pápež vyzval aj na väčšiu akceptáciu žien, ktoré podstúpili interrupcie. Nie je preto pochod za život v rozpore s týmto zmierlivým gestom?“

Tomáš Kováčik, organizátor pochodu za život: „Pápež František osobitným spôsobom pozdravil účastníkov národného pochodu za život a zehná im.“

Rado Igaz, redaktor: „Podľa sociológa ide o problém požiadaviek väčšiny a menšiny, ktorý na Slovensku klasicky nikto nerieši.“

Pavel Haulík, sociológ: „Slovensko má civilizačné meškanie. Či chce, či nechce, akákoľvek je dnes situácia, sa tomu v budúcnosti nevyhne.“

Kresťania pochodovali v pokoji

Odporcovia potratov chcú, aby štát zákonmi určil, ako má vyzeráť rodina

Žiadne potraty, eutanázia ani registrované partnerstvá, odkázali pochodujúci z východu.

Desaťtisíce ľudí sa včera zúčastnili na pochode v Košiciach za ochranu života od počatia po prirodzenú smrť. Podporili tiež rodinu založenú na manželstve muža a ženy. Organizátori Národného pochodu za život odhadli, že prišlo 70- až 80-tisíc ľudí, čo je tretina obyvateľov mesta. Hlavným iniciátorom podujatia bola Konferencia biskupov Slovenska, na organizácii sa podieľali početné mimovládne spoločenstvá. Pozdrav a požehnanie pápeža Františka tlmočil apoštolský nuncius na Slovensku Mario Giordano. Zhromaždenie sa začalo popoludní na Hlavnej ulici, kde prečítali manifest. V ňom vyzvali verejných činiteľov, zvlášť parlament, vládu a všetky štátne inštitúcie, aby vytvorili na ich požiadavky „legislatívne podmienky“. Rodiny by sa podľa nich nemali báť prijímať deti a malo by sa pomáhať rodinám v núdzi a tehotným ženám, aby nemuseli uvažovať o potrate.

Tlkot srdca

Davy, ktoré žiadali zákaz potratov, zaplnili Hlavnú ulicu a v priebehu dvoch hodín postupne prešli centrom mesta. Organizátori vo pred odmietli akékoľvek extrémistické prejavy. V dave bolo vidno vľajky extrémistických združení, k iným ich prejavom však neprišlo. „Pripomenulo mi to november 1989,“ usmievala sa Renáta Liptáková z Bratislavy. „Aj vtedy sme boli plní optimizmu a nádeje.“

Žiaľ, politici to vo väčšine národa takmer zabili.“ Tamasz Kancelarczik, organizátor masových Pro Life pochodov v Poľsku, priviezol zo Štétína zvukový záznam tlkotu srdca ľudského plodu. Kardiologička Mária Gofusová hovorila, ako odmietla robiť predoperačné vyšetrenia ženám pred interrupciou. „Poslaním lekárov je chrániť ľudský život a zdravie. Mám pocit, že sa postupne stráca.“ Ľubomír Ondreáš s manželkou a piatimi deťmi prešli do Košíc štyristo kilometrov z Krásna nad Kysucou. „Prišli sme brániť život, rodinu, našich predkov i potomkov,“ hovorí manželka Jarmila s najmenšou Laurou prisatou na prsníku.

Bezpečnosť

Masová účasť prekvapila aj samotných organizátorov. Pochod sa však aj vďaka dôkladnej príprave zaobišiel bez rušivých momentov. Na bezpečnosť a poriadok dohliadalo 400 dobrovoľníkov, približne 200 štátnych a 120 mestských policajtov. Dvoh ľudí odviezli pre menšie zdravotné problémy do nemocnice. „Najväčšie riziko predstavovali deti v dave. V priebehu dňa sa ich stratilo trinásť, ale všetky sa našli,“ spokojne sa usmieval Radovan Bránik z organizácie RISC. Veľkosti podujatia zodpovedali aj bezpečnostné opatrenia. Tím RISC-u mal pripravené krízové scenáre – od bežných opatrení až po zrušenie sprievodu a evakuáciu účastníkov.

Pápež František vám odkazuje: Nedajte sa nikdy odradiť od šírenia kultúry života. Mario Giordano, apoštolský nuncius

Mikuláš Jesenský, SME 23.9.2013

Peňažný trest popieračovi holokaustu

Odvolací súd v nemeckom Regensburgu potvrdil peňažný trest popieračovi holokaustu Richardovi Williamsonovi. Za výroky spochybňujúce existenciu plynových komôr a vyvraždenie viac ako šesť miliónov Židov nacistami musí kontroverzný katolícky duchovný zaplatiť pokutu vo výške 1800 eur.

Bývalý biskup ultrakonzervatívneho bratstva Svätého Pia X. sa činu dopustil v roku 2008 v rozhovore pre

švédsku televíziu. Interview natočili v kňazskom seminári pri Regensburgu, preto sa prípadom zaoberal nemecký súd. Obhajoba žiadala zastavenie procesu. Dôvodom bolo podľa nej to, že Williamson nemôže byť zodpovedný za sprístupnenie jeho výrokov v Nemecku, kde je popieranie holokaustu trestným činom. Vo Švédsku a v Británii to tak nie je.“ Tamara Lištiaková

Rádio Slovensko, 24/09/2013

Michalčík: Právo voľby má, kým sa nezrodí život

Manželstvo muža a ženy nemá alternatívu, hovorí odporca potratov

MAREK MICHALČÍK (37) sa podieľa na príprave Národného pochodu za život.

Pochod má prvýkrát prívlastok národný. Prečo?

„Doteraz sme organizovali pochody na lokálnej úrovni. Najväčšie boli v Košiciach a v Bratislave. Prívlastkom národný vyšleme signál, že ide o celoslovenské podujatie.“

Hovoríte, že významné percento občanov je presvedčené, že život treba chrániť už v prenatálnom období. Viete, aké percento?

„Neviem o tom, že by sa robil nejaký hĺbkový prieskum verejnej mienky. Ale na základe prieskumov, ktoré mám k dispozícii, je evidentné, že väčšina ľudí má konzervatívnejší názor na súčasný právny stav v oblasti potratov.“

Ste absolútnym odporcom umelého prerušenia tehotenstva alebo pripúšťate potrat, ak tehotenstvo ohrozuje život matky alebo je dôsledkom znásilnenia?

„Právo na život by malo byť garantované každej ľudskej bytosti od počatia až po prirodzenú smrť. Každý dospelý človek má právo slobodnej voľby do momentu, kým sa nezrodí nový život. Potom však už nerozhodujú len sami o sebe, ale aj o niekom inom.“

Ste proti potratom za akýchkoľvek okolností?

„Áno.“

Hovoríte, že väčšina je za ochranu života od splodenia až po prirodzenú smrť. Ako si vysvetľujete, že Ústavný súd potraty povolil?

„Ústavný súd len vyslovil názor, že zákon o potratoch je v súlade s ústavou.“

Keby konštatoval, že zákon je protiústavný, parlament by ho musel zmeniť.

„Ústavný súd len potvrdil, že toto je zákonný stav. Rozhodol v pomere hlasov sedem ku piatim. Stačil jeden hlas a všetko by bolo inak.“

V Bratislave je pochod za práva lesieb a gejov. Je zhoda termínu náhoda alebo ide o trucpodnik?

„To sa musíte opýtať ich. My sme organizovali pochod už v januári. A organizovali by sme ho, aj keby nebol žiadny iný pochod.“

Považujete účastníkov Dúhového pochodu za ľudí, ktorí si nevážia život?

„Rešpektujem právo každého človeka na slobodné vyjadrovanie vlastného názoru. Problém vidím skôr v otázke definície manželstva. Manželstvo muža a ženy nemá alternatívu.“

Anketa

Zúčastníte sa na niektorom z víkendových pochodov? Ak áno, prečo ste sa tak rozhodli?

Pavol Hrušovský, kandidát KDH a Mosta-Hídu Samozrejme, že sa zúčastním na pochode v Košiciach. Som nesmierne rád, že sa Národný pochod za život organizuje a že sa naň chystajú ľudia presvedčení o dôležitosti inštitútu rodiny. Rodina ako základná bunka spoločnosti musí byť chránená. Aj preto sme predstavili a dali na diskusiu návrh ústavného zákona na ochranu manželstva ako zväzku muža a ženy.

Peter Osuský, kandidát SaS Nezúčastním sa na žiadnom z pochodov. Som absolútne za život a som pevne presvedčený, že život vzniká počatím a akékoľvek arbitrážne stanovené hranice - dni, týždne, mesiace - sú hlúposť a v krajine, kde sa nezabíjajú ani päťnásobní vrahovia, by sa nemali zabíjať deti. Nemám však ani nijaký problém s registrovanými partnerstvami.

Andrej Kiska, nezávislý kandidát Na pochodoch sa nezúčastním napriek tomu, že sa v podstatnej miere stotožňujem s ich požiadavkami. Sú však určité oblasti, v ktorých sa moje postoje líšia. Som presvedčený, že právo na život je najdôležitejším právom. Preto som proti eutanázii a neschvaľujem ani interrupcie. V prípade interrupcií sú však hraničné situácie, keď by matka mala mať právo voľby. Som za takú legislatívnu úpravu, ktorá nepostaví registrované partnerstvá na rovnakú úroveň ako manželstvo, ale zabezpečí homosexuálnym partnerom

rovnaké práva pri zastupovaní sa v bežných veciach.

Ján Čarnogurský, nezávislý kandidát Zúčastním sa na pochode za život v Košiciach. V zásade si myslím, že jeho ciele sú správne.

Radoslav Procházka, Alfa SME včera neodpovedal, na pochode za život v Košiciach sa však zúčastní a na účasť na ňom aj aktívne vyzýval.

Mikuláš Jesenský
SME 21/09/2013

Ako v mravenisku

Davy oslavovali tradičnú rodinu Centrum Košíc a priľahlé ulice sa včera zmenili na hotové mravenisko ľudí zo všetkých kútov Slovenska. Na prvý Národný pochod za život, ktorý je protipólom akcie homosexuálov, ich zväžali autobusy i špeciálne vlaky. Najmä veriaci prišli podporiť myšlienku, ktorú avizovali organizátori – právo na život od počatia až po prirodzenú smrť. „Vyzývame všetkých ľudí, aby sa konkrétne zasadili za ukončenie zločinov na nevinných nenarodených deťoch a násilia páchaného na ženách v mene ‚možnosti voľby‘. Vyzývame ich, aby sa zasadili za ochranu manželstva muža a ženy ako kolísky života a základnej bunky spoločnosti,“ odznelo v manifeste, ktorý prijali účastníci pred začiatkom pochodu.

Proti potratom

Masovú akciu si nedali ujsť ani politici. Zúčastnili sa na nej predseda KDH Ján Figeľ, podpredseda parlamentu Renáta Zmajkovičová, Daniel Lipšic a ďalších podľa organizátorov asi 80 poslancov parlamentu. Transparenty sa niesli v duchu odporu proti potratom. Pozornosť pútal najmä jeden z nich, ktorý bol údajne dlhý okolo 500 metrov a bola na ňom napísaná celá encyklika pápeža Jána Pavla II. Pochod mohutne zabezpečený policajnými silami sa niesol v pokojnom duchu. Nenaplnili sa ani obavy organizátorov z možných provokácií. Podľa odhadov sa na ňom zúčastnilo o dosť viac, ako pôvodne odhadovaných 50-tisíc účastníkov.

(fer), Plus jeden deň 23/09/2013

MAP a VAP made by Silvester Krčméry

Boj nebol len bojom o cirkev. Predovšetkým bol bojom proti podlosti a hlúposti. Proti zlu

Obžalovaný Krčméry (...) spojil své zájmy se zájmy amerických imperialistů a na schůzkách vedoucích kroužků hnutí „Rodina“ v Litoměřicích, Dolním Smokovci a Lubietové intrigoval proti Sovětskému svazu a připravoval třetí světovou válku. Za toto a podobne absurdné previnenia bol v roku 1954 odsúdený na 14 rokov ťažkého žalára. Aj si ich odsedel. Významnú časť na samotkách.

Niet ľahšej koristi

V utorok 17. septembra 2013 sme sa v bratislavskom jezuitskom kostole rozlúčili s osobnosťou, ktorej meno sa nebojme vyslovovať jedným dychom s menami najvýraznejších osobností boja za ľudské práva aj v globálnom kontexte. Bol presvedčený, inšpirovaný profesorom Kolakovičom, že zlo prichádza z boľševického Ruska. Preto sa za Stalina modlil.

Prvý raz som sa o ňom dopyčul začiatkom osemdesiatych rokov. Priateľ z detstva sa v rámci štruktúr podzemnej cirkvi dal na štúdium teológie. Vždy to bol fajn chalan, športovec, skôr tichší. Vyviedli sme zopár psích kúskov, čo si odskákali hlavne úrody ovocia v susedných záhradách. No nikdy by mi nenapadlo, že bude vedieť žiť dvojaký život kňaza podzemnej cirkvi. Na dlhý čas nás to navzájom od cudzilo. On nevedel, či mi môže veriť, ja som nevedel, či mu dokážem rozumieť. Hodnota jeho rozhodnutia sa mi zjavovala postupne. Až po rokoch som si uvedomil, aké dôležité bolo pre mňa vidieť okolo seba príklady ľudí, ktorí nepodľahli vymývaniu mozgov, o ktorom Silvester Krčméry presvedčivo hovoril a písal predovšetkým preto, lebo ho zažil. Samizdatová tlač a informácie o aktivitách disidentov k nám prenikali zriedkavo. Len ako ozvena udalostí takých nepravdepodobných, že život na Mesiaci bol popri tom oveľa predstaviteľnejšou alternatívou než to, čo bolo každodennou samozrejmosťou už pri pohľade z devínskeho brala ponad Dunaj. V informačnom vákuu podtatranského vidieka boli ich životy a práca pre nás blahodarne znepokojivé. Lebo niet ľahšej koristi, než je človek bez predstavy, že sa dá žiť aj inak než v odovzdanej poslušnosti oficiálnej moci.

Viac než zástupy profesionálov

Pramálo mi imponujú mamľasovité typy kresťanských aktivistov, ktoré s nekritickým nadšením a zle naladenou gitarou vyspevujú o tom, že Ježiš je kamarát. Zadubení kňazi hromžiaci na dobu, médiá a masový konzum ma svojho času vyhnali z chrámu rýchlejšie ako Ježiš peňazomencov. Ale neriešme cirkevné problémy. Či sa nám to páči, alebo nie, bola a stále je významnou spoločenskou aj politickou silou. Americký aj ruský prezident prisahajú na ústavy, ktoré svojim občanom garantujú náboženské slobody. Ústava Slovenskej republiky má odkaz na kresťanskú tradíciu priamo vo svojej preambule. Nemám ambíciu byť obhajcom cirkvi. Cirkev sa o seba vie postarať. Mám však k jednému jej laickému členovi neskonajú úctu. Nebol kňazom, no pre katolícku cirkev urobil viac ako zástupy jej legitimizovaných dušpastierov. Myslím, že úspech dosiahol hlavne vďaka tomu, že sa kňazom nestal. Napriek tomu, že mal na to všetky predpoklady. Ako laik bol pre radových veriacich veľkou inšpiráciou práve dobrovoľnosťou svojej voľby. Neviazali ho sľuby, nebolo ho možné zľahčovať tvrdením, že „len vykonáva svoju prácu“. Povoláním bol lekár. Stlesňoval hodnotu života človeka v dôstojnosti. Bez práva na slobodu voľby, vrátane náboženského presvedčenia, žiadna ľudská dôstojnosť existovať nemôže. V tom spočíva hodnota postoja Silvestra Krčméryho predovšetkým. Neprehliadnuteľný a neodškriepiteľný étos jeho počínania je užitočný predovšetkým pre tú časť spoločnosti, ktorá má v ťažkých časoch sklón strkať hlavu do piesku. Dnes, keď je našou veľkou traumou ignorancia moci, to masívne pestujeme opäť.

Zabojujeme sami za seba

Na pohrebe sa zišla pestrá zostava. Od narkomanov a väzňov až po priateľov a spolupracovníkov v podzemnej cirkvi. Sympatický divoch mohol svojou neposednosťou niekoho z prítomných aj rozladiť. Mladý strapáč s kučeravou hlavou aj bradou, v čistom, no nápadne farebnom oblečení, ktorého každý kus propagoval iného výrobcu športových odevov, evidentne pochádzajúcom z charitatívnej zbierky, si po sväte prijímanie zašiel krížom cez celý chrám. Rovno za celebrujúcim arcibiskupom. Koho by určite nerozčútil, bol muž, s ktorým sme sa prišli rozčúliť.

Pri šírení svojej misie na slovenskom a českom vidieku používal MAP a VAP, teda malé apoštolské pomôcky (pero, zápisník, špagát, baterku) a veľké apoštolské pomôcky (kufor, stôl, fi atku). Pre divocha v tričku a suštiakoch musel mať muž v rakve pred oltárom obrovskú prítlačivosť, keď sa odhodlal prísť medzi všetky tie saká, kravaty a upäté tváre. Pre katolícku cirkev na Slovensku urobil Silvester Krčméry naozaj nesmierne veľa. No je to len zlomok toho, čo urobil pre dôstojnosť človeka. Bez ohľadu na vierovyznanie. Aj tých najvľaznejších vo viere, vrátane viery v seba samého, inšpiroval a inšpiruje. Dával nádej a bude ju dávať aj naďalej. Nedajme sa pomýliť tým, že sú chrupáči, ktorí tvrdia, že odvaha je len pekné slovo pre hlúposť. Aj keď odvaha zlacnela, stále je jej málo. Zabojujeme sami za seba, aby sme na vysvedčení z občianskej angažovanosti mali aspoň to, čo naše deti z telocviku – absolvovali.

Zvíťazil, už keď sa do toho pustil

Všetko je lepšie než ľahostajné mykanie plecami. Kto sa urazene, pristihnutý na hrúškach vlastnej obmedzenosti, opýta, načo to Silvester Krčméry robil, čo z toho mal, či kto mu to kázal, usvedčuje sám seba z viacerých ťažkých previnení voči vlastnej dôstojnosti. Naša stále nedospelá občianska spoločnosť má veľký nedostatok autentických inšpiračných zdrojov. Jej ponovembroví aktivisti nedokážu prestať obdivovať Prahu a fňukať, že nemáme Havla. Darmo ich z toho občas sekne v krku. Možno preto nedokážu sklopiť zrak a uvidieť autentické korene a osobnostné piliere oprávnenej príslušnosti Slovenska k slobodnému svetu. Nemáme veľa osobností, ktorých dielo svojim významom presahuje hranice Slovenska. Dielom Silvestra Krčméryho bol jeho život zasvätený boju za ľudskú dôstojnosť. Zvíťazil už vtedy, keď sa doň pustil. A to najlepšie z neho ponúkol nám ostatným.

Jeho boj nebol len bojom o cirkev. Predovšetkým bol bojom proti podlosti a hlúposti. Proti zlu. Nebol jediný, kto bol za svoje presvedčenie nehanbene prenasledovaný. No bol jedným z mála, kto uspel. Že sa pri tom modlil? A čo myslíte, že robia naše mamy, keď na nás myslia? Jódľujú?

Silvester Lavrík (1964) je spisovateľ, dramatik a režisér.

Silvester Lavrík, SME 21/09/2013

Ikony na východe

Slovenska maľujú Srbi

Do Svidníka zavítali srbskí ikonopisci. Tamojší pravoslávny chrám menia doslova na skvost. Ikony svätých sú cenené najmä preto, že zobrazujú výjavy, ktoré pochádzajú z ranných dôb kresťanstva.

Nástenné maľby alebo ikony sa nemaľujú, ale píšú. Pre veriacich majú totiž i duchovný význam.

Ján Sovič, správca pravoslávnej cirkevnej obce vo Svidníku: „Ikona, to je ako Sväté Písmo v obraze. Je to akési duchovné okno, cez ktoré môže veriaci nahliadnuť k tomuto prvoobrazu.“

Maroš Černý, redaktor: „Ikony môžu mať odlišnú podobu. Závisí to od tradície tej-ktorej krajiny. Vo Svidníku sa rozhodli pre byzantský štýl, a preto si pozvali umelcov zo Srbska.“

Ján Sovič, správca pravoslávnej cirkevnej obce vo Svidníku: „Som stále inklinoval k tomuto rukopisu a ďakujem Bohu, že sa mi to podarilo, že práve oni píšú ikony takýmto štýlom.“

Maroš Černý, redaktor: „Päťdesiatštyriročný Miomir Todorovič sa písaniu ikon venuje dvadsať rokov.“

Miomir Todorovič, ikonopisec zo Srbska: „Naučil som sa to od gréckych ikonopiscov, ktorí maľovali chrámy u nás v Srbsku.“

Maroš Černý, redaktor: „Pri písaní je podľa neho potrebné dodržiavať historické pravidlá, kánony, ktoré sa týkajú kompozície a farieb. Tvorba niektorých ikon je náročná.“

Miomir Todorovič, ikonopisec zo Srbska: „Kompozícia ikony zosnutia presvätej Bohorodičky je pomerne ťažká, a to preto, že je tam veľa postáv.“

Maroš Černý, redaktor: „Odvodzať tradíciu písania ikon mu prišiel na Slovensko pomôcť i jeho syn Marko.“

Marko Todorovič, ikonopisec zo Srbska: „V Srbsku môj otec maľoval viac než dvadsať chrámov. Keďže sa ikonopisectvu venujem asi desať rokov, tak približne polovicu chrámov som robil spolu s ním.“

Maroš Černý, redaktor: „Keďže chrám leží na hlavnom ťahu do Poľska, často ho navštevujú turisti z celého sveta.“

Ján Sovič, správca pravoslávnej cirkevnej obce vo Svidníku: „Chrám, ktorý sa nám podarilo spoločne zbudovať, myslím, že bude akousi raritou tu na východnom Slovensku.“

STV 1, 21/09/2013

Nakrúca film!

Odvolanie Róberta Bezáka (53) z postu trnavského arcibiskupa vyvolalo mohutný ohlas veriacich. Oblúbený arcibiskup podľa informácií Nového Času momentálne nakrúca film o svojom živote. Verejnosť si ho bude môcť pozrieť začiatkom roku 2014. Mal by byť akousi symbolickou rozlúčkou Bezáka so Slovenskom. Myšlienky a osobnosť charizmatického arcibiskupa zaujala nielen veriacich a širokú verejnosť, ale aj tvorcov filmov. Svojou bezprostrednosťou oslovuje Róbert Bezák ľudí naprieč generáciami, vždy dokázal jednoducho sformulovať závažné posolstvo a zároveň bol trnám v oku vlastnej katolíckej cirkvi. Jeden dokument o Bezákovi už nakrútený je. Film s názvom Arcibiskup s ľudskou tvárou je dielom českého režiséra Petra Minaříka. V týchto dňoch by malo prebiehať nakrúcanie ďalšieho, akoby rozlúčkového filmu Bezáka so Slovenskom. Svoju budúcnosť s našou krajinou totiž Bezák nespája už dlhšie. Na letnom festivale Pohoda sa v rozhovore so Štefanom Hríbom vyjadril, že po všetkom, čím si prešiel, zvažuje odchod z krajiny. Kam presne však nekonkretizoval, no plánuje ostať v Európe. „Aj keď ma ľudia majú radi, Slovensko sa pre mňa na tejto úrovni zatvára. Nechcel som, ale dá sa žiť aj inde. Je to trochu smutné, no nemôžem žiť z toho, že mi ľudia zatlieskajú, poznajú ma, na ulici ma zastavia, to nie je môj život. Môj život

je mandát, ktorý chcem mať, a keď ho inde budem mať, tak za ním pôjdem,“ povedal Bezák. Zdá sa teda, že je už pevne rozhodnutý a rozlúčiť so svojimi priaznivcami sa chystá vo veľkom štýle. Film so zatiaľ neznámym názvom by mal uzrieť svetlo sveta začiatkom roka a bude skutočne dôstojným pokračovaním človeku s veľkým Č. **BEZ PRÁCE 15 MESIACOV**

Svätý Otec Benedikt XVI. vlani 2. júla odvolal arcibiskupa Róberta Bezáka z pastoračného riadenia Trnavskej arcidiecézy. Rozhodol sa tak na základe apoštolskej vizitácie, ktorá sa uskutočnila 22. januára až 1. februára 2012. Jeho odvolanie vyvolalo mohutný ohlas veriacich. Bezákovi zakázali akúkoľvek prácu či vystupovanie na verejnosti. Tento verdikt nezmenil ani nový pápež František, ktorý na miesto trnavského arcibiskupa vymenoval Jána Oroscha. Keďže Bezáka nepodporujú ani slovenskí biskupi, odchádza.

Kto je Róbert Bezák?

Bezák sa narodil 1. marca 1960 v Handlovej. Študoval na Teologickej fakulte v Bratislave a počas štúdií prijal rehoľnú formáciu v Kongregácii Najsvätejšieho Vykupiteľa - Kláštor Redemptoristov, kde v roku 1983 zložil aj celoživotné rehoľné sľuby. Vysvätený na kňaza bol 17. júna 1984 v Banskej Bystrici. Za trnavského arcibiskupa bol menovaný 18. apríla 2009 a vysvätený 6. júna. **Nový Čas 23/09/2013**

Bude riešiť biskupov prípad?

Bývalý arcibiskup Róbert Bezák odchádza do Talianska. Už na budúci týždeň pride však práve z tejto krajiny do Bratislavy jeho kat - Marc Ouellet. Kardinál, ktorý vtedajšiemu trnavskému arcibiskupovi položil 11 otázok vrátane tej, či sa obklopuje kňazmi s homosexuálnou orientáciou. Potom oblúbeného biskupa z postu odvolali. Vráti sa na Slovensku opätovne aj k Bezákovmu prípadu?

Bezák už čoskoro odcestuje do zahraničia. „To je stopercentné, moje rozhodnutie je jasné. Hovorím o Taliansku,“ povedal pre TV Markíza Bezák, ktorý chce v zahraničí hľadať zmysel svojho bytia a putovania. „Rád by som zakúsil Vianoce v priestore nových ľudí,“ doplnil s tým, že možno bude Taliansko len prvým zastavením v jeho putovaní, keďže svet je veľký.

Budúci týždeň, od 3. do 6. októbra, sa v Bratislave uskutoční Plenárne zasadanie CCEE (Konferencia biskupských konferencií Európy) a biskupi zavítajú aj do Nitry. Medzi nimi bude aj kardinál z Vatikánu, ktorý poslal Bezákovi list s podivnými otázkami. Pýtal sa, či navštevuje sauny a sprchy s osobami pochybnej povesti, či považuje reverendu za odev černokňazníkov a podobne. Stretne sa vatikánsky kardinál s odvolaným Bezákom? Biskupi tvrdia, že sa bude venovať iným témam. „Prítomnosť kardinála je dávno známa. Zúčastní sa, ako každoročne, zasadania CCEE. Jeho prítomnosť na Slovensku je viazaná výhradne na spomínané stretnutie,“ povedal Novému Času hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik.

(pol), Nový Čas 26/09/2013

Interrupcií ubúda, spontánných potratov pribúda

Počet interrupcií na Slovensku dlhodobo klesá. Spontánných potratov však pribúda. Na právo na život už od jeho počatia včera upozornil aj pochod v Košiciach.

Desaťtisíce ľudí, ktorí včera pochodovali ulicami Košíc s vlajkami a transparentmi, podporili ochranu ľudského života a tradičného manželstva.

(Začiatok archívneho záznamu, 22.9.2013)

Dušan Škurla, člen prípravného výboru Národného pochodu za život: „Cieľom Národného pochodu za život je urobiť výkrik do spoločnosti, že ľudský život je hodnôstou ochrany od počatia až po prirodzenú smrť.“

(Koniec archívneho záznamu, 22.9.2013)

Timea Cimermanová, redaktorka: „V súčasnosti môže žena požiadať o interrupciu, ak tehotenstvo netrvá dlhšie ako dvanásť týždňov. V prípade, ak je ohrozený jej život, alebo zdravie, alebo zdravý vývoj plodu, alebo ak ide o chybný vývoj plodu, môže o interrupciu požiadať do dvadsiateho štvrtého týždňa. Celkový počet potratov, vrátane spontánných, na Slovensku dlhodobo klesá. Kým v roku 2011 bolo hlásených šesťnásťtisíc štyristoosemdesiatštyri potratov, vlani to bolo už len šesťnásťtisíc.“

Peter Bubla, hovorca Národného centra zdravotníckych informácií: „Medziročne nám klesol počet potratov o nejakých štyristo, avšak tento pozitívny trend možno pripísať najmä nižšiemu počtu vykonaných umelých prerušení tehotenstiev.“

Timea Cimermanová, redaktorka: „Počet umelých prerušení tehotenstva vrcholil v deväťdesiatych rokoch, kedy išlo na potrat takmer päťdesiat tisíc žien ročne. Zo sto gravidít vtedy skončilo tridsaťpäť interrupciou. Vlani skončilo zo sto tehotenstiev umelým prerušením už iba dvanásť. Najviac potratov bolo v minulom roku v Košickom kraji a najmenej v Trenčianskom kraji. Dôvodmi interrupcií neboli podľa gynekológov len financie, ale aj strata zamestnania, či obava zo straty partnera. Realita je však taká - pokiaľ jedna skupina žien sa tehotenstva vzdáva dobrovoľne, tá druhá má čoraz väčší problém otehotnieť. Počet spontánných potratov u žien, ktoré

zatial nemajú žiadne dieťa, každým rokom rastie.“

Peter Bubla, hovorca Národného centra zdravotníckych informácií: „Najviac spontánných potratov bolo zaznamenaných u žien vo vekovej skupine tridsať až tridsaťštyri rokov.“

Timea Cimermanová, redaktorka: „Podľa gynekológov je potrebné, aby ženy boli samé k sebe, i rodine viac zodpovedné. Umelé prerušenie tehotenstva môže mať totiž za následok mnohé zdravotné komplikácie.“

Radmila Sládičková, gynekologička: „Na Slovensku užíva antikoncepciu okolo trinásť percent žien, čo je strašne málo. A z toho ešte polovička z nich užije urgentnú antikoncepciu, čiže sú nezodpovedné.“

Timea Cimermanová, redaktorka: „Kým v roku 2012 podstúpilo umelé prerušenie tehotenstva viac ako osemtisíc štyristo žien (8 443), spontánne ich potratilo až päťtisíc dvesto (5 172).“

STV 1, 23/09/2013

Vážny apel

na kultúru života

Spokojnosť s Národným pochodom za život zavládne podľa hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozefa Kováčika až vtedy, ak bude rešpektovaná ochrana života od počatia až po prirodzenú smrť. Ako povedal Kováčik, pochod bol len začiatkom dôležitého procesu. „Bol to vážny apel. Ukázalo sa, kto a koľko ľudí stojí za kultúrou života,“ zdôraznil. Samotná účasť politikov zo strán naprieč politickým spektrom podľa neho ukázala, že otázka ochrany života je dôležitá pre viaceré politické strany. „Treba, aby sa táto tendencia ukázala aj v NR SR a v legislatíve,“ zdôraznil s tým, že organizátorov povzbudil osobný záujem Svätého Otca Františka o túto udalosť. Svoj kladný postoj k ochrane života manifestovalo v Košiciach približne 80-tisíc ľudí.

JÁN FELIX

Šport 24/09/2013

Cez víkend pochodovali homosexuáli aj katolíci

Cez víkend pochodovali homosexuáli aj katolíci. Situáciu sledoval Braňo Závodský. Braňo, spomínali sa vysoké čísla, takže koľko ľudí prišlo vlastne do Košíc?“

Braňo Závodský, redaktor: „Mariana, košického pochodu za život sa podľa rôznych zdrojov zúčastnilo od 50 až do 80 tisíc ľudí. Hovorca pochodu za život v Košiciach Tomáš Kováčik.“

Tomáš Kováčik, hovorca pochodu za život v Košiciach: „Cieľom Národného pochodu za život bolo aj to, aby sa táto požiadavka premietla aj do podoby zákonne.“

Braňo Závodský, redaktor: „Inými slovami, aby poslanci schválili zákon, ktorý zakáže interrupcie na Slovensku?“

Tomáš Kováčik, hovorca pochodu za život v Košiciach: „Aby bol chránený každý ľudský život.“

Braňo Závodský, redaktor: „Za rovnaké práva pre všetkých zas hlavným mestom pochodovala iná skupina ľudí. O ich požiadavkách hovorí organizátorka už štvrtého Dúhového Prideu v Bratislave Romana Schlesinger.“

Romana Schlesinger, organizátorka Dúhového Prideu v Bratislave: „Zrovnoprávnenie gayov, lesbičiek, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych ľudí a v podstate sa touto formou snažíme upozorňovať na to, že títo ľudia v našej spoločnosti nemajú rovnaké práva ako má väčšinová spoločnosť.“

Braňo Závodský, redaktor: „Podľa sociologičky Inštitútu pre verejné otázky Zory Bútorovej je väčšinová mienka na Slovensku taká, že ľudia by mali mať právo a slobodu sa zodpovedne rozhodovať v otázkach rodičovstva a že dnešné zákony tomu zodpovedajú.“

Zora Bútorová, sociologička Inštitútu pre verejné otázky: „Že existujú hraničné situácie v živote človeka, kedy interrupcia je spôsobom riešenia, ktorý by mala mať žena.“

Braňo Závodský, redaktor: „To sú podľa nej situácie keď je ohrozený život ženy, či situácia znásilnenia alebo keď je perspektíva veľmi ťažko chorého plodu.“

Rádio Expres, 23/09/2013

Aj ja mám tradičnú rodinu

Pozrel som si fotky z košického Národného pochodu za život a mám z nich veľmi zvláštne pocity. Želal by som si vidieť vyše päťdesiat tisíc ľudí, ktorí protestujú proti neuveriteľnému rozmachu korupcie a bezohľadnému ovládnutiu krajiny finančnými skupinami, proti rastúcej nezamestnanosti, historicky najvyššiemu štátnemu dlhu a rozmáhajúcej sa chudobe. Ale nie, oni protestovali proti interrupciám, ktoré sú u nás na historickom minime a naďalej klesajú, a žiadali, aby sa tento zákrok zakázal aj znásilneným ženám. Z marketingového hľadiska to bol nesporne veľký úspech. Stálo to síce vyše stotisíc eur, ale oplátilo sa. Desiat tisíce ľudí pochodovali. Priesvitné sošky anjeličiek a detičiek sa leskli. Najdlhší transparent v dejinách krajiny sa rozvinul. Neonacisti v jednom šiku s prezidentskými kandidátkami a mladými rodinami, dokonca aj maďarských hostí pozvávali autobusmi. Úplná stredo európska idylka. Akoby kauza Bezák nikdy nebola a obrovské finančné a pozemkové machinácie Sokola sa vôbec neudiali. Všetko je zabudnuté. Nikoho netrápi, že arcibiskup pózuje v reklamnom časopise socialistickej strany. Taká jednota tu nebola už veľmi dlho. Na Slovensku sa predsa majú všetci mocní radi. Tykajú si, pijú, spolu si aj zaspievajú, veď sa tu všetci poznáme.

Čo by bolo

Ak organizátori dokážu premeniť túto energiu aj na politickú silu, treba s nimi vážne počítať. Skúšam si predstaviť, čo by bolo, keby sa o päť rokov podarilo presadiť, čo pochod žiadal.

Zmenila sa ústava a interrupcie sú zakázané, predaj antikoncepcie obmedzený alebo stopnutý, Dúhový pochod zrušený, na volanie po registrovaných partnerstvách si už nikto ani nepamätá. Zdá sa to ťažko predstaviteľné, ale... Predstavujem si aj dôsledky. Budú rovnaké masy bojovať za každé rómske dieťa? Budú v Košiciach chrániť každú rómsku matku na Luniku IX? Zakážu používanie kondómov v rómskych osadách? Škoda, že na pochode niekto nerozvinul aj populačnú krivku, musela by byť mimoriadne dlhá, hádam aj ďalší rekord. Budú sa pozývať autobusy z Maďarska, aj keď sa bude rokovať o novom jazykovom zákone? A rokovať o dvojazyčných názvoch vlakových staníc?

Veci, čo ničia rodinu

Aj ja mám tradičnú rodinu. Som ženatý. Vychovávam syna. A podporujem možnosť voľby čiže slobodné právo ženy rozhodovať o vlastnom tele v medziach zákona. A rovnako podporujem registrované partnerstvá, pretože viem, že by moju rodinu absolútne nijako neovplyvnilo, keby si niektorý kamarát gej zobral svojho priateľa alebo keby sa tak rozhodli trebárs aj všetci. Jestvuje nesmierne veľa vecí, ktoré dnes ničia rodinu. Väčšinu z nich si pochodujúce masy denne nakupujú v hypermarketoch alebo pozerajú v televízii a na webe. Ale ani jednu z nich som na plagátoch hlavne vopred vytlačenej a zdarma rozdávanej – nevidel. Nikto nedokáže ničť rodinu tak ako rodičia. Pochodovali mnohí, no dôsledky možno budú riešiť všetci.

Michal Hvorecký, SME 24/09/2013

Benedikt: Nič som netajil

Emeritný pápež Benedikt XVI. sa prvýkrát oficiálne vyjadril k téme zneužívania detí od odstúpenia z úradu. V liste talianskemu publicistovi poprel, že by sa počas svojho pontifikátu snažil utajovať prípady sexuálneho zneužívania katolíckymi kňazmi.

Výňatky z listu zverejnili s Benediktovým súhlasom talianske noviny La Repubblica. V 11-stranovom dokumente odpovedal talianskemu publicistovi a matematikovi Piergiorgiovi Odifreddimu na problematiku zneužívania detí.

Benedikt XVI. emeritný pápež „Pokiaľ ide o zneužívanie neplnoletých kňazmi, môžem to priznať len s hlbokým zdesením. Nikdy som sa ale tieto veci nesnažil zakrývať.“

Zdroj - La Repubblica

Skupiny, ktoré zastupujú obeť zneužívania obviňovali bývalého pápeža, že pred kauzami zatváral oči namiesto toho, aby sa im pokúsil zamedziť. Nemali pritom na mysli len jeho takmer 8-ročné pôsobenie na pápežskom stolci. Benedikt predtým stál takmer štvrtstoročie na čele vatikánskej kongregácie, ktorá mala

Pochod a strach

Máme za sebou dva pochody a toľko hnevu, koľko nedokážu navštíviť hádam ani voľby. Zjednodušene ide o dva tábory: jeden za práva homosexuálov a právo ženy rozhodovať o svojom tele a druhý za obranu heterosexuálnej rodiny a právo nenarodeného dieťaťa na život. Tieto usťachtilé pohnútky sa však v očiach druhej skupiny menia na hrozbu teplej či čiernej totality. Kto presvedčený o vlastnej morálnej nadradenosti a svojom názore by počúval nejaké argumenty? Pritom problémy, za ktoré obe skupiny pochodujú, nie sú vymyslené, ale reálne a aj malý krok ich môže zmenšiť. Zástancovia heterosexuálnej rodiny mieria na nesprávny terč. Za sedem rokov uzavrelo v Česku registrované partnerstvo okolo 1500 párov. Jeden pár tak pripadá na 250 manželstiev. Čím tento inštitút, uľahčujúci život párom rovnakého pohlavia, rozbíja rodinu, zatiaľ nepreukázal nikto ani v krajinách, kde funguje oveľa dlhšie. V prípade interrupcií to nie je o nič racionálnejšie. Ak zástancovia práva ženy argumentujú, že počet potratov ide dlhodobo dobrým smerom, minimálne podvedome tým priznávajú, že nejaký problém existoval aspoň v minulosti. Dnes už neexistuje? Tak ako by ochrancovia života dieťaťa mali vždy vidieť ženu, ktorá na potrat predsa nejde len tak z plezíru a s úmyslom vraždiť, ochrancovia ženy by si mohli tiež položiť niekoľko otázok. Napríklad, či je ochrana ľudského plodu pred 12. týždňom tehotenstva vôbec ochranou. Alebo, keď sa to niekomu zdá vzhľadom na status „zhľuku buniek“ prehnaté, komu a ako by ublížila aspoň povinnosť poskytnúť žene idúcej na potrat záznam z ultrazvuku či predĺžiť čas na rozmyslenie? Asi tak ako registrované partnerstvá – nikomu a nijako. Lenže to by tu nesmeli byť toľko iracionálneho strachu z totalít.

Tomáš Gális, SME 24/09/2013

na starosti dodržiavanie katolíckej doktríny vo veci viery a mravov. Pápež, vlastným menom Joseph Ratzinger, odstúpil z pápežského stolca 28. februára. Podľa talianskych médií toto rozhodnutie ovplyvnili práve rozličné škandály Vatikánu.

Vlado Lichvár, TA3, 24/09/2013

Sociológ: Je to hlboká rana

Podľa sociológa Slovenskej akadémie vied Miroslava Tížika treba k prípadu zneužívania maloletého dievčaťa farrárom pristupovať veľmi citlivo. Nie kvôli cirkvi, tá to podľa neho ustojí a ako inštitúciu ju to nerozhádže. Skôr ide o malé dievča, jej rodinu a celú veriacu obec v dedine, ktorých môže poznačiť stigma na celý život.

Dá sa vôbec povedať, že je to prvý takýto prípad v slovenskom prostredí?

To je ťažko povedať. Do určitého obdobia sa určitý druh problémov vôbec nezverejňoval a nebol zaujímavý pre médiá. Panoval všeobecný konsenzus nerozprávať o určitých veciach. Nevie, či je to prvý prípad, ale je v súčasnosti citlivý. Pretože teraz sa polarizuje slovenská spoločnosť vzhľadom na agendu, akú začala presadzovať katolícka cirkev. Otázka však je, či je problémom to, že dievča zneužíval dospelý muž, alebo to, že ho zneužíval kňaz.

Tak je to podľa vás zlyhanie jednotlivca?

Ak by sme sa na to chceli pozerat ako na inštitucionálne zlyhanie cirkvi, tak by sa cirkevná hierarchia snažila zneužívanie utulávať a nechcela by umožniť vyšetrovanie. V tomto prípade sú však zatiaľ informácie, že sa celá vec prešetruje a nič sa neutuláva. Preto by som sa na to pozeral ako na problém zlyhania jednotlivca a nie zlyhania cirkvi.

Aký to bude mať dôsledok pre cirkev?

Pre samotnú cirkev to nebude mať žiaden efekt. Určite nie v tom smere, že by sa mala otvoriť diskusia o tom, aby sa niečo zmenilo v rámci fungovania cirkvi. Skôr to ešte viac spolarizuje spoločnosť. Tá sekulárna a antiklerikálna časť bude mať argument, že cirkev platená z verejných zdrojov zlyháva v takýchto intímnych a dôležitých otázkach. Tá najoddanejšia časť začne byť ešte oddanejšia a začne to vnímať ako ďalší útok proti cirkvi. Utvrdí ich to v tom, že cirkev je prenasledovaná. A práve predstava trpiacej cirkvi je dôležitou súčasťou identity najortodoxnejšej časti slovenských katolíkov.

Ako by sa mali cirkevní predstavitelia zachovať?

Cirkev ako ktorákoľvek iná inštitúcia by mala mať korekčné mechanizmy, niečo ako psychologickú pomoc.

Tú bude potrebovať nielen dieťa, ktoré bude mať zničený život na niekoľko rokov, ale celá rodina. V slovenskom prostredí takáto stigma zostáva veľmi silná. Prenáša sa cez generácie, ak ľudia zostávajú bývať v rovnakom prostredí. Keďže ide o veriacu rodinu, cirkev bude mať dôležitú úlohu, aby bola celá rodina zbavená spojitosti s touto stigmou a aby sa na ňu po prvotnom spracovaní spoločensky zabudlo.

Bude vôbec možné nápravy v dedine, vrátiť ľudom naštrbenú dôveru?

Pre tých, ktorí budú vyberať nového kňaza, to bude výzva zvoliť

autoritu, ktorá dokáže obnoviť dôveru. U nás však väčšina spoločnosti nemá bezvýhradnú dôveru ku kňazom, možno je to našťastie, možno nanešťastie. Na Západe dávali deti do cirkevných zariadení preto, lebo sa obávali, že by vo vonkajšom svete mohlo dochádzať k násiliu a s väčšou dôverou pristupovali k cirkevným inštitúciám. V prípade Slovenska je takáto dôvera skôr marginálny fenomén. Týka sa malého počtu ľudí a v tých by to možno mohlo zanechať hlbokú ranu, že došlo k radikálnemu narušeniu dôvery.

Andrej Barát, Pravda 25/09/2013

Hazard s dôverou

Katolícka cirkev už roky čelí poklesu dôveryhodnosti. Pranie špinavých peňazí, rehabilitácia kňazov popierajúcich holokaust a v neposlednom rade pedofilné aféry podryvajú autoritu cirkvi natoľko, že jej kredit je silne otrasený. Možno hovoriť o kríze dôvery. Inštitúcia, ktorá sama seba vydáva za morálnu autoritu a strážcu hodnôt, no zároveň tieto hodnoty pošliapava, hazarduje s tým, že v očiach verejnosti stratí úplne morálny kredit. Inštitúcia, ktorá bojuje o každý jeden život a apeluje na „ukončenie zločinov na nevinných nenarodených deťoch“, no jej predstavitelia pritom páchajú zločiny na tých najbezbrannejších, je pokrytecká. Takáto inštitúcia stráca morálne právo hovoriť ľudom do ich súkromia a svedomia, lebo sexuálne zneužívanie detí je tým najohavnejším zločinom, aký si len vieme predstaviť. Pomaly sme si už zvykli, že pedofilné škandály kňazov sa stali pravidelnou súčasťou správ zo sveta. Napríklad začiatkom tohto mesiaca Vatikán odvolal pápežského nuncia z Dominikánskej republiky Józefa Wesolowského, ktorý obťažoval miništrantov. Včera však takáto správa prišla po prvý raz z domáceho prostredia. Konkrétne zo Zlatých Moraviec. Obvinenie z tohto zločinu na Slovensku je precedensom, ktorý môže spustiť lavínu, lebo nik nevie, čo sa dialo za závojom bohobojnej cirkvi. Keď naberie odvahu o týchto veciach

hovorí jeden, je možné, že časom sa pridajú aj ostatní. Predstavitelia katolíckeho kléru i niektorí sociológovia svorne tvrdia, že v prípade pedofilných kňazov nie je príčinou ich konania celibát, ale „morálna kríza, ktorá zasiahla Západ v 60. rokoch“. Takéto vysvetlenie môže vyvolávať úsmev na tvári, ale nemožno ho brať ako seriózny argument. Zastierať sexuálnou revolúciou vlastné zlyhanie detí sa dopúšťajú najmä osoby s nízkym sebavedomím, ktoré nemajú dostatok odvahy nájsť si dospelých sexuálnych partnerov, a preto hľadajú uspokojenie u bezbranných, teda u detí, je namieste otázka, akí ľudia sa vlastne dostávajú do cirkvi. „Ak je kňaz pedofil, je to preto, že úchylku mal v sebe ešte predtým, ako bol vysvätený,“ tvrdí aj samotný pápež. Aj keď František sa od svojho nástupu snaží cirkev očistiť, z vysokopostavených kruhov katolíckej cirkvi zaznelo tento rok šokujúce vyhlásenie, že pedofília je len choroba a nie zločin. Juhoafrický kardinál Wilfrid Fox Napier, ktorý sa tento rok zúčastnil na konkláve, sa týmto výrokom radí takmer do jedného šiku s tými, ktorí o pedofilii hovoria ako o „medzigeneračnej sexualite“ a dúfajú, že časom sa stane všeobecne akceptovanou normou. Lenže pedofília zostáva niečím absolútne neprijateľným, čo sa priechi ľudskosti, morálke a všetkému čo z ľudí robí ľudí. Marián Repa, Pravda 25/09/2013

Sexuálne škandály kňazov vo svete

- **Spojené štáty:** Vlna odhalení sexuálneho zneužívania detí kňazmi nielen v USA, ale v celom katolíckom svete sa spustila v roku 2002 v bostonskej diecéze po tom, čo vyšlo najavo, že také prípady sa tam hromadne diali a bostonský arcibiskup kardinál Bernard Francis Law (na snímke) proti nim nielenže nezasiahol, ale ich ešte pomáhal zamiesť pod koberec. Law napokon rezignoval a Konferencia amerických biskupov priznala 10 667 prípadov sexuálneho zneužívania detí zo strany kňazov v rokoch 1950 až 2002. Cirkev za zneužívania vyplatila odškodné vo výške 2 miliárd dolárov (takmer 1,5 miliardy eur).

- **Írsko:** To, o čom sa dlho len šepkalo, v Írsku na jar 2009 nahlas vyslovila vláda, ktorá po troch rokoch vyšetrovania zverejnila tzv. Murphyho správu (na snímke). Uvádza sa v nej, že hierarchia katolíckej cirkvi v rokoch 1975 - 2004 zatajovala informácie o tom, že 46 kňazov sexuálne zneužívalo stovky malých detí. Namiesto toho, aby páchatel'ov odovzdala svetskej spravodlivosti, systematicky ich prekládala z farnosti na farnosť, kde zneužívali ďalšie a ďalšie obeť. Správa menovite obvinila štyroch arcibiskupov, ale aj írsku políciu, ktorá vzhľadom na priateľské styky s biskupmi pedofilné prípady ignorovala.

- **Nemecko:** Verejnosť v Nemecku v roku 2010 pobúrili prípady týrania a sexuálneho zneužívania žiakov v katolíckych školách v Bavorsku. Najväčší rozruch vyvolalo odhalené sexuálne zneužívanie chlapcov v slávnom regensburskom chlapčenskom zbere Regensburger Domschatzen. Traja jeho bývalí členovia uviedli, že ich na začiatku 60. rokov zneužili v škole, ktorá tento zbor vedie. Školu v rokoch 1964-1994 viedol brat emeritného pápeža Georg Ratzinger, ktorý však tvrdí, že o prípadoch nič nevedel. Podobný prípad sa prevalil aj v berlínskom jezuitskom internáte, kde sa obeťami 12 učiteľov pedofilov stalo 115 žiakov.

- **Vatikán:** Skupina obetí pedofilných kňazov obvinila na jeseň 2011 pápeža a niekoľko kardinálov na Medzinárodnom trestnom súde v Haagu zo zodpovednosti za zastieranie sexuálneho násillia, ktoré páchali duchovní na deťoch a mladistvých. Priložila aj

Farárova sponed'

Išlo iba o akoby otcovskú lásku a dieťa som nezneužil. Toto tvrdí v exkluzívnom rozhovore kňaz, ktorého polícia obvinila zo sexuálneho zneužívania jedenásťročného dievčatka. Kňaz mal podľa obvinení dieťa viac ako rok obchytávať a vraj mu posielal zaľúbené SMS správy.

Obvinený kňaz: „Začal tak, že chodila ona do kostola a tak čakávala ma. Vtedy hovorí, že či môže prísť na faru.“

Redaktorka: „Školáčka, ktorá vyrastá bez otca, vraj občas niečo priňiesla alebo sa prišla iba porozprávať. Kňaz si k nej postupom času vybudoval citový vzťah.“

Obvinený kňaz: „Ľutoval som ju skôr, skôr takej ľúlosti, že chudá, že nemá ani tú otcovskú lásku alebo taký ten vzťah, lebo viem, že každý to potrebuje, každé to dieťa potrebuje takú tú oporu.“

Redaktorka: „Kňaz tvrdí, že dievčatku žiadne sexuálne návrhy nedával. SMS-ky označované ako zamilované, vysvetľuje takto.“

Obvinený kňaz: „Ale to bolo také, že mám ťa rád alebo tak, že ľúbim ťa. Ona napísala, ja som jej tak odpovedal.“

Redaktorka: „Dávali ste jej niekedy sexuálne návrhy?“

Obvinený kňaz: „Nikdy som nedával také.“

Redaktorka: „Hovorí aj o tom, že po bohoslužbách dieťa nemohol v sakristii obchytávať. Je tam vraj vždy kostolníčka, ktorá odchádza ako posledná. Návštevy na fare ale nepopiera.“

Obvinený kňaz: „Sa mi to zdalo potom aj také čudné, že stále ma čaká. Ja som tiež akože v tomto zmysle ju akosi tak občas zavolať na faru.“

Redaktorka: „Po deviatich mesiacoch prišla za ním mama dievčatka a vtedy údajne s ním prestal komunikovať. Zhruba pol roka potom Pavla začala vyšetrovať polícia a pred pár dňami bol aj obvinený.“

Božena Bruchterová, hovorkyňa KR PZ Nitra: „Vyšetrovatel'ka odboru kriminálnej polície z Nitry obvinila muža zo zločinu sexuálneho zneužívania.“

Obvinený kňaz: „To obvinenie ma tak prekvapilo, že som sa vyjadril k tomu a viac-menej len jej stránku brali do úvahy a nie moju.“

Redaktorka: „Polícia má ale na vec iný názor. Dievčatko mal kňaz na fare bozkávať a obchytávať na intímnych miestach. Takéto nežnosti jej vraj prejavoval takmer rok. Lákal ju aj na SMS správy a v obvinení sa vyslovene píše aj o francúzskych bozkoch.“

(Začiatok archívneho záznamu, 24.09.2013)

Veriaca: „To som prvýkrát počula teraz. Som skoro padla na rit'.“

Veriaca: „Nemám na to slov. Akože som prekvapená.“

(Koniec archívneho záznamu, 24.09.2013)

Obvinený kňaz: „To obvinenie je pre mňa také ťažké, lebo som kňaz a cítim také niečo, že som ako kňaz si mal dávať pozor, že nevypisovať jej, ale necítim v tom vinu, že ja by som ju chcel nejak obťažovať.“

Redaktorka: „Príbuzní dievčatka sa odmietli vyjadriť. Je to aj pochopiteľné. Veď určite prežívajú ťažké chvíle. Kňaz ešte včera slúžil omše, ale dnes už situáciu radikálne vyriešil biskupský úrad.“

Miroslav Lyko, hovorca nitrianskeho biskupstva: „Pán biskup Judák dnes rozhodol o uvoľnení dotyčného kňaza z vedenia farnosti a to až do právoplatného rozhodnutia súdu.“

Redaktorka: „V oficiálnom stanovisku sa píše, že biskup chce navštíviť aj rodinu a je pripravený sa jej ospravedlniť. Diecéza hovorí o zodpovednom prístupe tak, ako sa o to usiluje pápež František. V prípade dokázania viny hrozí farárovi do desať rokov väzenia.“

Diana Pavlisová, TV JOJ, 25/09/2013

10-tisíc stránok dokumentov o jednotlivých prípadoch. Poškodení z Nemecka, USA, Holandska a Belgicka obvinili Benedikta XVI. (na snímke) z „priamej zodpovednosti ako nadriadeného v hierarchii“. Benedikt včera,

v prvom vyhlásení od abdikácie, poprel svoju vinu. „Nikdy som sa nesnažil tieto veci zakrývať,“ napísal v liste pre denník La Repubblica emeritný pápež.

(IK), Pravda 25/09/2013

Som pripravený na trest!

Polícia obvinila farára z Nevidzian zo zneužívania školáčky (12)

NEVIDZANY - Zvrhlé praktiky cirkvi už aj na Slovensku, alebo výmysel dieťaťa?! Katolícky kňaz, ktorý dva roky pôsobí v Nevidzianoch (okr. Zlaté Moravce), mal sexuálne zneužívať dvanásťročné dievčatko. Polícia už kňaza Pavla (47) obvinila z toho, že mal deväť mesiacov dievčatko lákať k sebe domov, vyzliekať ho, hladkať a zasypávať francúzskymi bozkami. Ľudia v obci si však kňaza bránia a nechcú takým nechutnostiam ani veriť.

Sexuálne zneužívať školáčku mal kňaz po omšiach, keď ju volal k sebe na faru. Tam ju podľa obvinení bozkával a obchytával za zadok i prsia. Tieto nechutnosti sa vraj odohrávali aj v sakristii kostola od novembra 2011 do augusta minulého roka. „Vzhľadom na to, že ide o citlivý prípad, viac informácií v súčasnom štádiu vyšetovania neposkytujeme,“ uviedla nitrianska policajná hovorkyňa Božena Bruchterová. Ak obvinenia kňazovi preukážu, hrozí mu až 12-ročné väzenie. Obyvatelia obce sú z obvinení šokovaní a neveria im. „Je to taký dobrý kňaz, má výborné kázne. Po dlhom čase sme boli s farárom spokojní. Nebudem ho odsudzovať. Nech polícia zistí, čo je na tých klebetách pravdy,“ povedal dedinčan Ján (54). Kňaz sa však vraj mal priznať k tomu, že dievčatku písal ese-

mesky a volával ju na faru, kde ju hladil po vlasoch. „Nebudem to komentovať až do vyšetrenia políciou. Som pripravený na prípadný trest od svojho nadriadeného biskupa,“ povedal farár Pavol. Nitriansky biskup Hudák sa zatiaľ prípadom nezaoberal. „Pán biskup sa o prípad bude zaujímať a bude ho, samozrejme, riešiť,“ povedal hovorca nitrianskeho biskupa Miroslav Lyko.

BEŠTIE V RÚCHU

Júl 2013 - Rakúsko súdilo prvého kňaza pedofila z benediktínskeho kláštora Kremsmünster, kde v priebehu 70. až 90. rokov minulého storočia denne týrali a sexuálne zneužívali 29 detí.

Marec 2011 - Na 15 rokov väzenia odsúdil taliansky súd kňaza, ktorého uznal za vinného zo sexuálneho obťažovania siedmich chlapcov. Jeho nadriadený biskup o obvineniach proti kňazovi vedel!

November 2010 V Nemecku odsúdili na sedem rokov väzenia bývalého katolíckeho kňaza. Počas vyše desiatich rokov sexuálne zneužíval deti. Prípadov bolo vraj vyše 150.

Október 2010 - Pápež Benedikt XVI. sa v Londýne ospravedlnil za sexuálne zneužívanie detí rímskokatolíckymi kňazmi. Označil tieto skutky za „neopísateľné zločiny“ a vyjadril „hlboký súcit“ s obeťami.

Zuzana Šišovská, Nový Čas 25/09/2013

Prišiel o faru, vyzlečú mu aj sutanu?

Už nie je správcom fary! Nitriansky biskup Viliam Judák rozhodol o kňazovi Pavlovi K. (47), ktorý je obvinený zo sexuálneho zneužívania iba 11-ročného dievčatka. Musí teda opustiť farnosť Nevidzany v Zlatomoravskom okrese, kde pôsobil dva roky. Mnohí veriaci však uvažujú, že sa farára zastanú.

Obvinený duchovný sa stretol s nitrianskym biskupom Viliamom Judákom včera dopoludnia. Vypočul si rozhodnutie o odvolaní. „Hoci platí prezumpcia neviny, a teda je nutné počkať na právoplatné rozhodnutie súdu, pre dobro údajnej obeť, cirkvi, farnosti i kňaza biskup rozhodol o jeho uvoľnení z vedenia farnosti,“ vysvetlila Nitrianska diecéza. Biskup sa rozhodol navštíviť aj rodinu dievčaťa. „Je pripravený sa jej ospravedlniť a byť

nápomocný,“ dodala diecéza. Hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik potvrdil, že cirkev v prípade právoplatného rozsudku rázne zakročí. „Ak je dokázaná napríklad pedofília, normy sú veľmi tvrdé. Tam je nulová tolerancia a prišlo by k pozbaveniu klerického stavu,“ uviedol hovorca. Takže obvinený farár Pavol by musel vyzliecť kňazskú sutanu.

Otcovská láska?

Polícia obvinila farára, že školáčku písal ľúbostné SMS a stretával sa s ňou na fare i v sakristii. Tam ju mal bozkávať a obchytávať. Ak mu to dokážu, hrozí mu troj- až desaťročné väzenie. Kňaz najprv mlčal a odmietal o škanďale čokoľvek povedať. Nakoniec čo-to predsa len vysvetlil. Školáčka, ktorú spoznal v kostole, podľa neho

Morálku kážu...

Sotva sa rozšírila správa o prvom vyšetovaní katolíckeho kňaza na Slovensku pre pedofiliu, už sa ozvali hlasy, ktoré celú vec bagatelizovali, dokonca sa pokúšajú obeť zastrašiť. Zámery obrátiť veci hore nohami - urobiť z obeť pachateľa - sú príznačné pre sexuálne delikty, v ktorých tí bezbranní ťahajú za kratší koniec. Pavla K. sa dokonca absurdne zastali i starostovia troch obcí, kde až do stredy mohol nerušene slúžiť omše, či dokonca iných spovedať z hriechov a dávať im rozhrešenie. Akoby si títo verejní činitelia neuvedomovali, že tu ide o vážne podozrenie z trestného činu sexuálneho obťažovania maloletej. A ako sa zachovali kňazovi nadriadení z Nitrianskej diecézy? Z vedenia farnosti ho uvoľnili až po viac ako dvoch týždňoch od vznesenia oficiálneho obvinenia. Očividne až pod tlakom médií. Biskup Viliam Judák hodlá situáciu riešiť tak, že navštívi Nevidzany a dotknutú rodinu. Lenže nie je jasné, či chce pomôcť, alebo ovplyvňovať obeť a jej rodičov, čo by už bolo úplne šokujúce. Predchádzajúci pápež Benedikt XVI. už v roku 2008 ostro kritizoval katolíckych predstaviteľov v západných krajinách, že nielenže podceňujú sexuálne delikty svojich podriadených voči mladým veriacim a žiakom cirkevných škôl, ale sa tieto kriminálne kauzy snažia zamiesť pod koberec. Slovenskí cirkevníci aj v tomto celkom zaspali dobu.

Martin Krno, Pravda 26/09/2013

nemala v rodine pevné zázemie. „Bolo to vlastne skôr o takej ľútosti, že nemá ani otcovskú lásku. To dieťa potrebuje oporu,“ obhajoval sa pre TV JOJ obvinený kňaz.

Rodina nechodí do kostola

Príbuzní školáčky sa obrnili mlčaním. Miestni ich už dlhšie nevideli v nevidzianskom kostole. „Chodia asi do Vrábľa,“ myslí si ich známa. Napriek všetkému tunajší ľudia za svojím kňazom stále stoja. Niektorí dokonca zvažujú, že by rozbehli petíciu na farárovo podporu. Pridali by sa vraj aj ľudia z ďalších dvoch okolitých obcí, kde kňaz pôsobil. Daniela Starovičová Plus jeden deň 26/09/2013

Psychológ: Treba chrániť dieťa

Podpora starostov troch obcí kňazovi, ktorý je obvinený zo sexuálneho zneužívania, je podľa Roberta Bracinika, psychológa Detského krízového centra Náruč v Žiline, skrytou hrozbou. Celá kauza tak môže dieťa aj rodinu uvrhnúť do spoločenskej hanby.

Starostovia troch obcí aj za väčšinu obyvateľov vyjadrili na stretnutí s nitrianskym biskupom podporu obvinenému kňazovi. Nie je to absurdné?

Svojím spôsobom je to skrytá hrozba. Niekedy ľudia majú predstavu, že sexuálny zneužívateľ je niekto, kto je na prvý pohľad podivín, kto stojí na okraji spoločnosti, a tým pádom by nás také konanie neprekvapilo. Ak je obvinený človek, ktorý má nejaké postavenie a status v spoločnosti, kde žije, tak je verejnosť neochotná uveriť, že by sa niečo také mohlo stať, má tendenciu popierať, že k skutku mohlo dôjsť a čiastočne viniť obeť s tým, že na tom mala nejaký podiel. Paradoxne to môže dieťa aj rodinu uvrhnúť do spoločenskej hanby.

Čo to pre rodinu znamená, ako by mala postupovať?

Prvoradá úloha rodiny je teraz stáť pri dieťati. Je veľmi dôležité, aby boli pre dieťa podporou. V prvom rade dieťa potrebuje pomoc a podporu. Deti sú zraniteľné. A aj z praxe vyplýva, že ak sa zvyknú s niečím takým zveriť, tak to netreba brať na ľahkú váhu a skôr to brať ako vážny podnet, ktorý treba prešetriť.

Ako vnímate vyhlásenie, že biskup chce navštíviť rodinu a zistiť, nakoľko sa obvinenie zakladá na pravde?

Myslím si, že v prvom rade by malo prebehnúť vyšetrovanie a prípad by sa mal riešiť z trestnoprávneho hľadiska. Malo by byť vznesené obvinenie, vyšetrovateľ by mal pri vypočúvaní dieťaťa prizvať odborníka z oblasti psychológie. A dieťa by už potom nemalo byť ďalej konfrontované ďalšími autoritami a traumatizované. Toto nie je úloha pre biskupa, ale pre psychológa, aby spolu s vyšetrovateľom preskúmal stav. Dieťa nemá a pokračovanie rozprávať všetkým zainteresovaným o tom, čo sa stalo. Je v obrovskej tlaku. Ak je dieťa obeťou sexuálneho zneužívania, jeho výpoveď sa zaznamenáva a má byť jednorazová. Potom by mal nastúpiť proces terapie.

Aký vplyv môže mať to, že obvinený je autoritou? Obvinený kňaz bol až dovčera v úrade.

Detaily prípadu nepoznám a je v štádiu vyšetrovania. Ale vo všeobecnosti bývajú zneužívané deti zneistené. Deti si nevedia povedať, že človek, ktorý je v pozícii autority, zlyhá. Obeť má potom tendenciu obracať zlyhanie autority a jej vinu na seba. Tieto činy sprevádzajú veľmi silné pocity viny obetí. Často majú pocit, že zodpovednosť majú ony. Pociť preberania viny obeť na seba býva pre páchatel'a často akoby nástrojom, ako držať obeť v zneužívaní vzťahom. Daniela Balázová

Pravda 26/09/2013

Útrpenie kresťanov v Pakistane

Pápež František odsúdil útok dvojice samovražedných atentátnikov na kresťanský chrám v meste Pešávar na severe Pakistanu, kde zahynulo až 81 ľudí, vrátane 34 žien a siedmich detí. Pápež odsúdil „zlú voľbu“ v podobe nenávisťi a vojny, ktorú si zvolili aj atentátnici z Pešávaru. Pred tisíckami mladých ľudí, s ktorými sa stretol na záver svojej pastoračnej návštevy v meste Cagliari na ostrove Sardínia, dodal, že „táto cesta (nenávisťi a vojny) nie

je dobrá, ničomu neposlúži“. „Len cestou mieru možno budovať lepší svet,“ zdôraznil pápež. Kresťania, ktorí tvoria približne štyri percentá z vyše 180 miliónov obyvateľov Pakistanu, sa sťažujú na diskrimináciu, najmä v súvislosti s kritizovanými zákonmi proti rúhačstvu. Na protest proti najkrvavejším útokom proti členom svojej komunity vyšli do ulíc po celej krajine a blokovali cesty v mnohých mestách.

Ján Felix, Šport 24.9.2013

Dokudráma o sv. Cyrilovi a Metodovi

Rozhlas a televízia Slovenska spolu s Českou televíziou odvysielajú televíznu premiéru filmovej ságy o solúnskych bratoch. Štvordielny cyklus Cyril a Metod apoštoli Slovanov prichádza v novom spracovaní dokudrámy.

Filmový cyklus mapuje život kresťanských misionárov od detstva až po ich odkaz slovanským národom.

Viktor Krištof, producent projektu: „Obtiažnosť toho projektu je predovšetkým v tej obsiahlosti a komplexite tej témy, pretože je to téma, ktorá rozdeľovala historikov tisíc rokov.“

Redaktorka: „Spracovanie získala na emocionalite vďaka hraným scénam. Historická výpoveď vychádza z písomných prameňov.“

Tibor Búza, riaditeľ sekcie programu RTVS: „Takáto výpravná dokudráma sa na obrazovky verejnoprávnej televízie, či už slovenskej, alebo českej, dostáva vôbec po prvýkrát v domácej produkcii.“

Redaktorka: „Na projekte, ktorý sa pripravoval dva a pol roka, spolupracovali aj historici a zástupcovia cirkvi. Vystupuje v ňom stodvadsať hercov, tritisíc komparzistov, stovka zvierat. Český režisér Petr Nikolajev tvrdí, že to bola pre neho najzložitejšia téma, ktorú spracoval.“

Václav Mika, generálny riaditeľ RTVS: „Vznikol formát, ktorý má, verím, že všetky atribúty odbornosti a všetky atribúty toho, že akcentuje to, čo na Slovensku je pre nás tak významné a to je posolstvo Cyrila a Metoda.“

Redaktorka: „Popri dokudráme Cyril a Metod apoštoli Slovanov, príde na jeseň na plátna kín aj celovečerný film.“ Patrícia Pružinská, STV 1, 1.7.2013

ČÍSLO DŇA

1800-eurová pokuta. Taký je trest nemeckého súdu pre 73-ročného bývalého britského katolíckeho biskupa Richarda Williamsona. Platíť má za svoje kontroverzné výroky spochybňujúce holokaust a existenciu plynových komôr. Exbiskup porušil zákon ešte v roku 2008 v rozhovore so švédskou televíziou, nakrútenom v kňazskom seminári v Nemecku. Vo Švédsku ani v Británii pritom výroky popierajúce holokaust trestným činom nie sú.

HN, 24.9.2013

Pokus o zastrašovanie?

Pokus o zastrašovanie alebo neúcta k obeti a jej rodine? Tieto otázky vyvoláva vyjadrenie nitrianskeho biskupa Viliama Judáka, ktorý vo vyhlásení uviedol, že chce navštíviť rodinu dieťaťa, ktoré mal kňaz podľa obvinenia sexuálne obťažovať, s cieľom zistiť, či je obvinenie pravdivé. Podľa ľudskoprávných aktivistov je absurdná tiež reakcia starostov troch dedín, ktorí sa pridali k biskupovi, a za seba a väčšinu obyvateľov svojich obcí vyjadrili kňazovi podporu. Slúži funkcia starostu na to, aby zasahoval do takýchto prípadov? Odborníci na ochranu ľudských práv v súvislosti s vyjadrením biskupa a stanoviskom starostov otvorene hovoria o zastrašovaní. Pre stále prebiehajúce vyšetrovanie starostovi či cirkvi podľa nich ani neprináleží, aby do prípadu akýmkoľvek spôsobom zasahovali či sa k nemu vyjadrovali. Sexuálneho zneužívania sa mal 47-ročný rímskokatolícky kňaz Pavol K. dopustiť na 11-ročnom dievčati na fare v Nevidzanoch. Nitriansky biskup Viliam Judák obvineného kňaza z funkcie odvolal až dva týždne po tom, čo sa začalo policajné vyšetrovanie a až po tom, čo na škandál upozornili médiá. Zároveň vyhlásil, že sa chystá rodinu navštíviť a „zistiť, nakoľko sa obvinenie zakladá na pravde“. To môže vyvolávať pochybnosti, či sa cirkev nesnaží zastrašiť rodičov dieťaťa a presvedčiť ich, aby trestné oznámenie stiahli. Nitrianske biskupstvo sa bráni, že išlo o úprimné a dobromyseľné gesto biskupa Judáka. „Pán biskup sa chcel spolu so starostom obce stretnúť s matkou a nie údajnou obeťou. Cieľom jeho návštevy nebolo vypočúvanie ani nátlak na rodinu, ale objasnenie celej záležitosti či ospravedlnenie,“ uviedol hovorca nitrianskeho biskupstva Miroslav Lyko. Konferencia biskupov Slovenska sa nitrianskeho biskupa zastáva. „Je úplne prirodzené, že má záujem stretnúť sa s rodinou. Ak tá prejaví o stretnutie záujem, tak sa uskutoční, ak nie, tak sa neuskutoční. Z jeho strany ide o základnú pomoc rodine, biskup robí všetko to, čo je potrebné urobiť,“ povedal hovorca Jozef Kováčik. Podľa psychologičky Šarloty Pufflerovej zo združenia Občan a demokracia snahu nitrianskeho biskupa stretnúť sa s rodinou možno chápať ako pokus o nátlak, aby žalobu stiahla. „Prípado vyšetruje polícia a nakoľko

nie je vyšetrovanie ukončené, cirkev do toho nemá čo vstupovať. Celé to zaváňa zastrašovaním rodiny,“ tvrdí. Podľa nej je nevhodné, aby sa biskup stretával s rodičmi, pretože ak dieťa bolo naozaj zneužívané, rodina o tom aj tak nemôže presne vedieť. Pravdu podľa nej môže zisťovať len vyšetrovateľ v prítomnosti psychológa. Jana Oleáriková zo združenia Fenestra, ktoré sa venuje obetiam násilia, si myslí, že návštevou im možno naozaj chcel vyjadriť podporu, ale rovnako sa dá chápať aj ako pokus o zastrašovanie. „Dôležité bude, ako na jeho návrh zareaguje rodina,“ spresňuje. Tá jeho prvotný pokus o stretnutie v stredu odmietla. Nitriansky biskup Judák sa navyše stretol so starostami troch obcí Červený Hrádok, Nevidzany a Tajná, ktorí kňazovi za svojich obyvateľov vyjadrili podporu. Starostka obce Tajná Gabriela Šplechová, ktorá sa na stretnutí zúčastnila, prípad teraz komentovať nechcela. „Myslím si, že vyjadrovať sa k takýmto záležitostiam a hodnotiť tento prípad nespadá pod moju právomoc starostky. Na to sú vyšetrovatelia či cirkevné súdy,“ povedala. Starosta obce Červený Hrádok Bohumír Šabík hovorí, že za seba i za väčšinu obyvateľov vyjadril kňazovi podporu a nevidí na tom nič zlé a nepovažuje to za zastrašovanie rodiny. Reakcia ZMOS-u na to, či starostovia nezneužili funkcie a neprekročili svoje právomoci, bola stručná. „Každý starosta je zodpovedný za svoje skutky i slová,“ uviedla hovorkyňa Marta Bujňáková. Pufflerová si myslí, že vyhlásenie starostov môže rodičov obeť zastrašiť či vyvolať v nich pocity pochybnosti, či urobili správne, že trestné oznámenie podali. „Takéto vyjadrenia vôbec neprislúchajú starostovi, pokiaľ vyšetrovanie nieje ukončené,“ povedala Pufflerová.

Lucia Krbatová, Pravda 27/09/2013

Biskupovi tajil obvinenie 2 týždne!

Odísť z fary mal skôr. Kňaz Pavol (47), ktorého polícia obvinila zo zneužívania školáčky (12), skutok pred nadriadenými tajil. Dokonca biskupa Viliama Judáka o vážnej situácii neinformovala ani polícia. Vodu mútil vyše dvoch týždňov. Navyše po tom, ako sa kauza prevalila, nitriansky biskup nechal kňaza ešte dva dni slúžiť omše, spovedať a odsľužiť dva pohreby.

Katolícka cirkev mohla v prípade kňaza, ktorého polícia obvinila zo sexuálneho zneužívania dieťaťa, zasiahnuť skôr. Biskup Judák zakročil až po prevalení kauzy s vysvetlením, že o prípade obvineného kňaza sa dozvedel neskoro. „Nevedeli sme o tom. Polícia nás neinformovala o obvinení nášho kňaza,“ tvrdí hovorca nitrianskej diecézy Miroslav Lyko. Keďže polícia nie je povinná informovať zamestnávateľa o obvinení jeho zamestnanca, o celom prípade sa tak biskupstvo dozvedelo až z médií. Nitriansky biskup plánoval navštíviť aj rodinu, tá ho však odmietla. Chcel u nich zisťovať, do akej miery sa obvinenia zakladajú na pravde. Cirkevný analytik Jaroslav Šebek z českého Historického ústavu akadémie vied pozorne sleduje prípad obvineného kňaza. Tvrdí, že slúženie omší obvineným kňazom je závažný prešľap. „Obvinenie zo sexuálneho zneužívania mu neumožňuje naďalej vykonávať pastoráciu,“ vysvetlil Šebek. Podobný prípad mali v Olomouci. „Taktiež obvinili farára zo sexuálneho zneužívania, a ten definitívne skončil,“ dodal. Veriaci aj napriek obvineniam za svojím kňazom stoja, hoci on sa k náklonnosti k dievčatku priznal. Tvrdí však, že len chcel školáčke z rozvedenej rodiny podať pomocnú otcovskú ruku.

Zuzana Šišovská
Nový Čas 27/09/2013

36 obcí a miest Nitrianskeho kraja sa tento rok pripomína 900. výročie prvej písomnej zmienky

36 obcí a miest Nitrianskeho kraja sa tento rok pripomína 900. výročie prvej písomnej zmienky. Pri tejto príležitosti dnes odovzdal predseda kraja Milan Belica starostom a primátorom pamätné listiny, ktoré im budú pripomínať dlhú minulosť obce. Od nitrianskeho diecézneho biskupa Viliama Judáka dostali aj pamätné medaily. Obce spomína tzv. Záborská listina a to z roku 1113.

Rádio Regina BA, 26/09/2013